

Száva Csanád

Tíz láda szeg

Még egy novemberi napot maszatol el a havas eső. Aztán elmúlt a karácsony, a preszilveszterezés, a szilveszterezés, a Blue Monday. Utána a születésnap. Edit kibámul az ablakon, mint mindig, ez szokása mikor úgy érzi semmihez sincs kedve. A konyhaablak a temetőre néz. Évszaktól függően Kokó füvet nyír, vagy kupacba gyűjti a leveleket, Teréz néni árvácskával jön, sántikálva, időnként Pistuék a biciklikkel, valaki havat hány. Mindenki végzi a dolgait, csak én ülök itt feketében, magamban, szinte önkívületben.

Edit úgy érezte, a gyász szokványos ideje neki túl rövid. Több mint két év telt el, ő még mindig feketében járt. Naponta kimegy a temetőbe, egy imát elmond, elbeszélget vele. Régebben gyertyát vitt, és ott álldogált a sírnál, amíg pislákol a láng, de ezt a szokását bizonyos szempontok miatt megváltoztatta. Úgy gondolta, jobb, ha inkább arra figyel, hogy minél többször beszélgesse vele, akár otthon is, amikor csak teheti. Kipróbálta a tarot-kártyát, de nem lett abból se idézés, se jóslás. Majd az asztaltáncoltatást, az eredmény hasonló. Az üveggömbtől egy hétig nem aludt. Megvárta, amíg Jupiter a megfelelő pozícióba kerül. Nem sokra ment vele. Visszatért régi szokásához. A beszélgetések a sírnál. Ma is a temetőben, egész délután.

Aztán haza. Az előszobában felkapcsolja a villanyt, a sárgás kapcsolónál, a maszatos falon tapogatózik. Már megint sötét van mire hazaérkezett, ennek a télnek nem lesz már vége soha. Aszónyeg két oldalán férfibakancsok és magassarkú cipők. A szekrényen a ládák. Az a tíz. Szegek, tíz nagy láda szeg. Edit egy pillanatra megáll az előszobában, aztán gyorsan a szoba felé indul. Most hagyom, nem állok meg, hogy újból végigpörgessem.

Majd bent a szobában, ott úgyis iszok egy pohár bort, vagy vizskit, majd akkor. Az egészségére. Edit maga elé motyog, a szokásos mondatok, leül a régi karosszékre, kezébe veszi a pohár felszáraszt. Szegénykém, mennyit elszórt erre, semmi sem maradt a két telekből. Tovább suttogott, még egy pohárral jó lesz.

Két éve, négy hónapja és három napja. Ugyanilyen borús idő volt. Felöltözött, izomingjére felvette terepszínű overallját, a kalapját is feltette. Előkészítette a kalapácsot, szólt Kokónak. De már tudta. A kalapács mellett ott volt a táskájában. Négy méter, jó erős, sodrott. Ahogy kilépett, megfordult, és csak úgy behajolva az ajtón: visszajövünk majd a szögekért.

Ivott, de jó ember volt, így szokták mondani az ilyenekre. Holnap tényleg szólok Kokónak, a temetőkerítés összes léce lóg.

Száva Csanád 1979-ben született. A kolozsvári BBTE filozófia szakán egyetemet, majd PhD-t végzett. Szépirodalmi írásai, recenziói számos folyóiratban jelentek meg. Tagja az Erdélyi Magyar Filozófiai Társaságnak. Kolozsváron él. Kötete idén szeptember elején jelent meg a Cédrus Művészeti Alapítvány *Napút-füzetek* sorozatának 116. darabjaként *Nyomhatározó* címmel.

Ördöge van

Istók Gyafi nyert a lottón hétszáz lejt. Ritkán lottózott, de egyszer, szokásos Hegyvölgy utcai sétáján egy fekete macska úgy ránézett, mikor ő egy kavicsot rúgott felé véletlenül, hogy azon nyomban támadt egy ötlete. A macskákról mindig a pénz jutott eszébe, főleg a feketékről. Nem tudta, miért van ez így, de így van. Szóval bement a Loto Prono feliratú sarki bódéba és vett egy rózsaszín lottószelvényt. És akkor megnyerte a hétszázat. De azt nem tudta ez az atyánkfia, hogy a hétszáz lejjel nyert egy ördögöt is. A pénznek ördöge van – tudjuk.

Jó sok pénz volt, jó bársonyos tapintású, a bankók jellegzetes kék színe a sok használattól kezdett bebarnulni. Szeretett a markába köpni, ujjbegyeit megnyalazni és pödörgetni a Bálcescu-s papírokat, ahogy azt az önkiben látta Farkas Piroska nénitől. Pénzszámolás után mindig gondosan megmosta Nivea szappannal a kezét, kiélvezve a friss illatot. Apja megtanította: a pénz koszos kezekben járt, sose tudhatod melyik ördög kezéből került hozzád. Cigányasszonyok is kezükbe veszik – mondta – és azok az ördöggel is kezet fognak. Mindig mosd meg a kezedet, ha pénzhez nyúlsz!

Szabó Szabi vette észre először, hogy a pénz mozog. Bankban dolgozik, tíz évig volt kasszás, aztán átkerült a főnök irodájába, látott márt jó sok pénzt. Azt is tudta, hogy ha sok pénz gyűl össze egy helyen, annak mozogni kell. És ez idegesít mindenkit, aki a pénz közelében van. Megmutatta Gyafinak, hogy mi is a helyzet: ezelőtt öt perccel a pénzes táska még a konyhai asztalon volt a félszáz bordói mellett, most már az előszobában van a széken, el is van tespedve egy kicsit, a bársonyon jobban érzi magát. Még öt perc és a fogason lesz az ajtó mellett. Úgy is volt. Gyafi látta, hogy ennek fele sem tréfa. Szaladt is a paphoz.

Bár Gyafi protestáns volt – két hete lett belőle adventista, azelőtt jehovista volt – elment azért Kaczagáni atyához, a Betlemfalvi katolikus paphoz, beült a gyóntatószékbe és előhozakodott a történetével.

Szent dolgokkal nem szabad tréfálkozni, de nem szent dolgokkal ugyanvalóst nem szabad – mondta a pap.

Szentatyám, akkor mi a teendőm, világosítsd meg ezt a sötét eszemet, könyörgök hozzád és a Mindenhatóhoz.

Ki kell éheztetni – dörmögte halkan. Két hónapig ne egyen semmit, csak kenyeret s vizet. Esetleg még fokhagymát.

Két napig még bírta Istók Gyafi úgy-ahogy, de aztán egyik este, csak úgy, hogy ő is éppen hogy észrevette, besurrant a Káposztásba. Kért egy jó adag kolozsvári káposztát, arra gondolva, hogy akinek annyi pénze van mint neki, egyrészt megengedhet magának egy ilyen vacsorát, másrészt nem engedheti meg magának, hogy annyira legyengüljön, hogy azt a pénz kifacsarják a kezei közül. A táska fel-le járkal a lelakatolt szobában, még a korondi kerámiakulacsot is leverte a szekrény tetejéről. Nem, nem hihet a pápistáknak, valami egyéb módszerre lenne szükség.

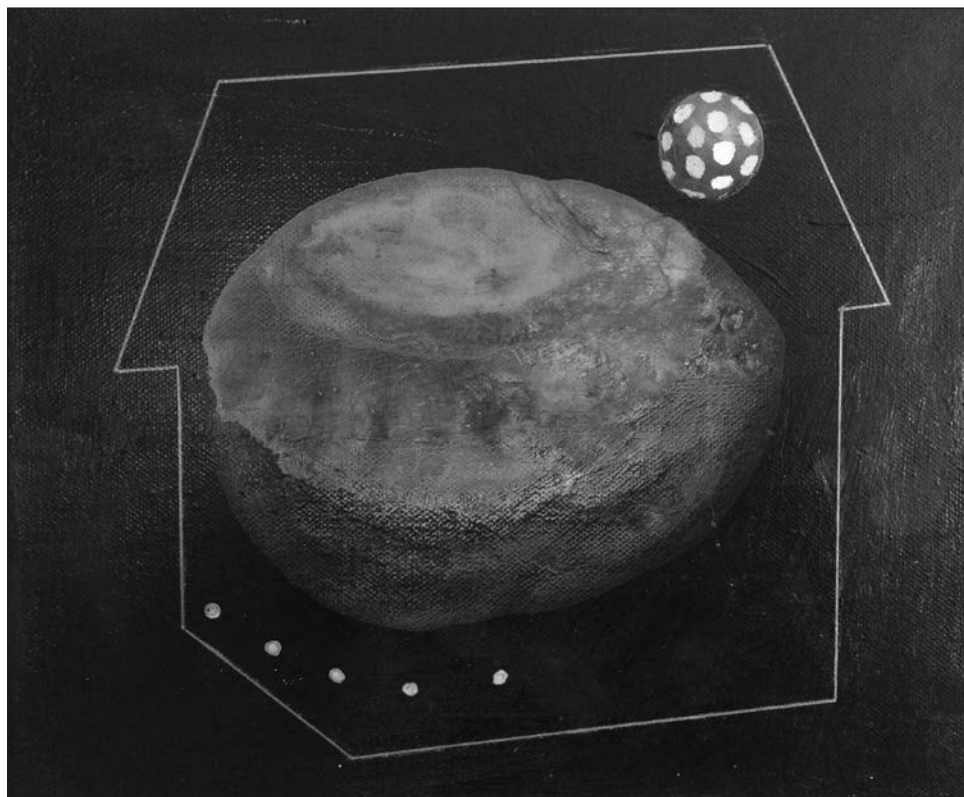
Fogta magát, megkereste Aristotel-Traian Platont aki nem volt más, mint az Oláhandrásfalvi kocsmá inspektora, amúgy pedig a városban a tízlejes cigányok templomának pópája. Ő tudta mi a teendő. Adott neki bilincseket, gyertyákat. Aztán négy, ötliteres flakonban vizet hozatott. Egy nagy cseberből merte ki az egyik fiatal zsengebajszos pópafióka. Szükség lesz ennyire. Majd egy mikrofonszerű tárgyat vett elő az íróasztal fiókjából, és megmutatta, hogyan kell használni.

Jól belemártogatja az ember a vízbe, aztán egy ügyes mozdulattal úgy rázza, hogy megfelelően spricceljen belőle a víz. Adott hozzá egy két méter hosszú, összecukható hosszabbítót is nehezen hozzáférhető sarkok bepermetezésére. Hazaérve Gyafi nekilátott a műveletnek, gyertyákkal tele rakott mindent, mert addig kell spriccelni – intette őt a pápa – amíg az összes gyertya ki nem alszik. A hosszabbítós szentelő jól működött, a bilincseket azonban már nem használta. Fel-alá rohangált a lakásban, közben, ahogy dolgozott egy fekete macska vitte a pénzzel teli táskát, volt úgy, hogy a táská egyedül ugrált bútorról bútorra, sem a macskát, sem a táskát elkapni nem tudta. Izzadtan, lihegve terült szét a kanapén, vesztésnek érzete magát ismét, a bilincseket hol viccesnek látta, hol pedig azt érezte, hogy rabsorra jutott. Nincs más lehetőség, muszáj a cigány-asszonyt kipróbálni.

Üveg Véri, a cigány asszony, aki – azt mondják – már látta az ördögöt, már várta. A vöröses cigánytéglából épült ház tornácán ült és elmaradhatatlan bőrszivarját szívta. Istók Gyafi csak állt előtte, lihegve, és a táskára mutatott, amelyik a karján tekergőzött, mint egy táskásra hízott kígyó.

– Nem, ennek nem lesz vége, mert én hétszáz éve várom ezt a mai napot, és ennek a summának ördöge van, én tudom. – kárálta. El kell hogy vedd az ördög részét is, hogy el tud venni a pénzt. Nem lesz addig vége.

Majd megkönnyebbülve tette hozzá, kifújva száján egy fekete macskát. Addig nem, amíg engem el nem vesz. Feleségül.

Dr. Orosz Csaba: Függő keletkezés II. Akril vászon.